

Gəncə Dövlət Universiteti

**BAKALAVRIAT TƏHSİL
SƏVIYYƏSİNİN**

050810 “TURİZM İŞİNİN TƏŞKİLİ” İXTİSASI ÜÇÜN

TƏHSİL PROQRAMI VƏ FƏNLƏR ÜZRƏ

TƏLİM NƏTİCƏLƏRİ

GƏNCƏ – 2024

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ
GƏNCƏ DÖVLƏT UNIVERSİTETİ

BAKALAVRIAT TƏHSİL SƏVIYYƏSİNİN

050810 "TURİZM İŞİNİN TƏŞKİLİ" İXTİSASI ÜÇÜN
TƏHSİL PROQRAMI VƏ FƏNLƏR ÜZRƏ TƏLİM NƏTİCƏLƏRİ

Gəncə Dövlət Universitetinin "Menecment və turizm işi " kafedrasının 30.01.2024-cü il tarixli iclasında müzakirə edilərək bəyənilmiş və qəbul edilmişdir.

Tərtib etdi :Əli Aydın oğlu Allahverdiyev
Gəncə Dövlət Universitetinin " Menecment və turizm işi " kafedrasının müdiri,
dosent, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru

Giriş

Təlim nəticələri anlayışı tələbəyə yönəlmiş ali təhsil sisteminin başlıca konseptual əsasını formalaşdırır. Təlim nəticələri təhsil prosesini tamamladıqdan sonra tələbənin nəyi bilməli, anlamalı və ya nümayiş etdirə bilməli olduğuna dair ifadələrdir.

Gözlənilən təlim nəticələri hər kurs və proqram üzrə tədris başlamazdan əvvəl yazılmalı və tədris prosesi zamanı professor- müəllim heyətinin üzvü və tələbə arasında dialoq vasitəsilə inkişaf etdirilməlidir.

Təlim nəticələrindən istifadə kvalifikasiyaların qiymətləndirilməsində iştirak edən müəssisələrə, işəgötürənlərə və digərlərinə kvalifikasiyaları daha aydın anlamağa yardım etmək üçün kvalifikasiyaların təsvirində istifadə edilən ortaq dildir.

Proqram və fənlərin təsvirində təlim nəticələrindən istifadə proqramın, yaxud modulun sonunda tələbələrə nə gözlənildiyini onlara daha aydın şəkildə çatdırır. Təlim nəticələrinin üstünlüklərindən biri ondan ibarətdir ki, tələbələrə nəyə nail olmaq tələb olduğu və nailiyyətlərini necə nümayiş etdirmək lazım olduğu aydın surətdə göstərilir.

Metodik tövsiyədə **050810 “Turizm işinin təşkili”** ixtisası üçün təhsil proqramı üzrə təlim nəticələri, fənlər üzrə təlim nəticələri, eləcə də tədris olunan fənlərin və təhsil proqramının təlim nəticələrinin matrisi verilmişdir.

Təlim nəticələrinin kvalifikasiyaların qiymətləndirilməsində iştirak edən maraqlı tərəflərə daha aydın və anlaşılıqlı olması üçün mütəmadi olaraq ayrı-ayrı fənlərin təlim nəticələri kafedrada yaradılmış komissiya tərəfindən ekspertiza edilir.

MƏZUNUN KOMPETENSİYALARI

Təhsil proqramının sonunda məzun aşağıdakı ümumi kompetensiyalara yiyələnməlidir:

- İxtisası üzrə Azərbaycan dilində şifahi və yazılı kommunikasiya bacarıqlarına;
- İxtisası üzrə ən azı bir xarici dildə kommunikasiya bacarıqlarına;
- Azərbaycan dövlətçiliyinin tarixi, hüquqi, siyasi, mədəni, ideoloji əsasları və müasir dünyadakı yeri və roluna dair sistemli və hərtərəfli biliklərə, milli dövlətimizin perspektiv inkişafını proqnozlaşdırma qabiliyyətlərinə;
- Milli dövlətimizin qarşılaşdığı təhdidləri və çağırışları müəyyən etmə bacarıqlarına;
- iş yerində İnformasiya texnologiyalarından istifadə etmək qabiliyyətinə;
- Komandada iş, problemin həllinə ortaq yanaşmaya nail olmaq qabiliyyətinə;
- Yeni şəraitə uyğunlaşmaq, təşəbbüs irəli sürmək qabiliyyətinə və uğur qazanmaq iradəsinə;

- Məsələlərin həlli üçün əlavə məlumat resurslarını müəyyən etmək və seçə bilmək qabiliyyətinə;
- Peşəkar məqsədlər üçün müvafiq məlumatı təhlil etmək, ümumiləşdirmək və tətbiq etmək bacarıqlarına;
- Peşəkar fəaliyyətini planlaşdırmaq və təşkil etmək, gələcək təhsilini və mövcud bacarıqlarını təkmilləşdirilmək, vaxtı idarə etmək və tapşırıqları vaxtında tamamlamaq qabiliyyətinə;
- Fəaliyyətində sosial və ekoloji məsuliyyətə, eləcə də vətəndaş şüuru və etik yanaşmaya, həmçinin keyfiyyətə üstünlük vermək bacarığına;
- Bilik və bacarıqlarını inkişaf etdirmək məqsədilə vəziyyəti və özünü yenidən qiymətləndirmək və özünütənqid bacarığına;
- Həyat boyu öyrənməyə müsbət münasibət bəsləmək, rəhbərlik etdiyi insanların peşəkar bilik və bacarıqlarını artırmaq, özünü şəxsən və peşəkar şəkildə inkişaf etdirmək bacarığına;
- Mürəkkəb sistemləri təhlil etmək, əlaqələri aşkarlayıb dərk etmək, müxtəlif sahələrdə və fərqli səviyyələrdə sistemlər arasında əlaqə prinsiplərini dərk etmək, qeyri müəyyən şəraitdə fəaliyyət göstərməksistemli düşüncə kompetensiyası);
- Gələcəyin (mümkün,ehtimal edilən,arzu olunan) fərqli variantlarını dərk etmək və qiymətləndirmək qabiliyyəti, gələcək haqqında aydın fikir formalaşdırmaq, fəaliyyətin mümkün nəticələrini qiymətləndirmək, risk və mümkün dəyişiklikləri nəzərə almaq(proqnostik kompetensiya);
- Yerli və global səviyyələrdə dayanıqlığın təmini və yüksəldilməsinə yönəlmiş novator qərarların qərarların kollektiv işlənməsi və gerçəkləşdirilməsi bacarığı (strateji baxış kompetensiyası);
- Başqalarından öyrənmək, digərlərinin tələbatlarını, fikirlərini və hərəkətlərini anlamaq, qrupda yaranan konfliktləri həll etmək, problemləri kollektivin səyi ilə həll etmək(kollektiv iş kompetensiyası);
- Qəbul olunmuş norma, yanaşma və fikirləri təhlil etmək, öz baxışlarını və fəaliyyətini kritik qiymətləndirmək, dayanıqlı inkişaf məsələləri ilə bağlı diskusiyalarda öz mövqeyini müdafiə etmək(kritik düşüncə kompetensiyası);
- Cəmiyyətdə öz rolunu kritik qiymətləndirmək(özünüdərkətmə kompetensiyası);
- Mürəkkəb problemlərin həlli məqsədilə probleme yönəlik fərqli yanaşmalardan istifadə bacarığı, sadalanan kompetensiyalar əsasında kompleks və ədalətli qərarların qəbulu(problemin kompleks həlli kompetensiyası).

Təhsil proqramının sonunda məzunlar aşağıdakı peşə kompetensiyalarına yiyələnəcəkdir:

- Turizm sahəsinə aid anlayışları və əsas məlumatları bilmək, bu məlumatları elmi metodlardan istifadə edərək təhlil etmək bacarığına;

- İqtisadi nəzəriyyənin əsaslarını, müəssisə və fərd səviyyəsindəki davranışları, əsas sosial- iqtisadi gösyətəriciləri, prosesləri bilmək;
- Sosial elmlər sahəsində elmi tədqiqat biliklərinə və bacarıqlarına;
- Turizm və əlaqəli sahələrdə idarəetmə səriştəsinə;
- Turizm müəssisələrində idarəetmənin beynəlxalq və yerli ölçülərini dərk etmək, müəssisənin daxili və xarici mühitini təhlil etmək bacarığına;
- Turizm sektorunun tələblərinə uyğun olaraq informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından və proqramlarından (Excel, Word, Power Point, Photoshop, SPSS, Stata, Python və s.) istifadə edə bilmək bacarığına;
- Makro səviyyədə turizm siyasəti, strategiyaları və proqramlarını təhlil etmək bacarığına;
- Turizm sahəsində Azərbaycanın strateji inkişaf məqsədlərini və prioritetlərini təhlil edə və qiymətləndirə bilmə bacarığına;
- Turizmin iqtisadi fəaliyyət sferası olaraq inkişaf dinamikasını dəyərləndirə bilmək və tələb və təklifin qarşılıqlı əlaqəsindən doğan çağırışların öhdəsindən gəlmək bacarığına;
- Beynəlxalq turizm bazarlarında mövcud və potensial meyilləri anlamaq, müqayisə etmək və şərh etmək bacarığına;
- Turizm menecmenti sahəsində qazanılmış bilik və bacarıqları turizmin müxtəlif fəaliyyət sahələrində tətbiq etmək səriştəsinə;
- Dayanıqlı inkişaf məqsədləri kontekstində turizmin təsirlərini qiymətləndirmək və səmərəli turizm planlaşdırmasını həyata keçirmək səriştəsinə;
- Turizm resurslarından istifadə etməklə ekskursiya proqramlarını hazırlamaq bacarığına;
- Turizm sahəsində mövcud problemlərin və risklərin mənbəyini tənqidi düşüncə ilə müəyyənləşdirə bilmək və əsaslandırılmış həll yollarını təklif etmək bacarığına;
- Sahibkarlıq düşüncəsini tətbiq etməklə nəticəyönümlü yenilikçi təklifləri irəli sürmək və həyata keçirmək bacarığına;
- Marketing fəaliyyətinin elmi-nəzəri və konseptual əsaslarına dair baza biliklərinə
- sahib olmaq;
- Vaxtın effektiv idarə edilməsini, stres menecmentini, kreativ, tənqidi və analitik düşüncə formalarını bilmək, problemi həll etmə və qərar vermə texnikalarına, natiqlik bacarıqlarına sahib olmaq, eləcə də komanda işini bilmək və liderlik prinsiplərinə yiyələnmək;
- Elektron bronlaşdırma sistemlərindən istifadə edərək turizm və asudə vaxt xidmətlərini həyata keçirmək bacarığına;

- Turizm resurslarının qiymətləndirilməsini və destinasiyaların inkişaf planlarının hazırlanmasını həyata keçirmək bacarığına;
- Müxtəlif xidmətlərin daxil olduğu turpaketləri hazırlamaq bacarığına;
- M ü h a s i b a t l ı q üzrə biliklərə malik olmaq və maliyyə hesabatlarını təhlil etmək bacarığına;
- Turizmdə sahibkarlıq fəaliyyətini etik prinsiplərə və qanunvericiliyin tələblərinə uyğun formada təşkil etmək bacarığına;
- Sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmağı və innovativ biznes metodlarını tətbiq etmək bacarığına;
- Turizm məhsulunun qiymətini müəyyən etmək bacarığına;
- Turizm bazarında xidmətlərin qiymət müxtəlifliyini müqayisə etmək bacarığına;
- Xidmət keyfiyyətini idarə etməyi, o cümlədən turist məmnunluğunu yüksəltmək bacarığına;
- Turizm sahəsində layihələri idarə etmək bacarığına;
- Turizm destinasiyanı İdarəedilməsi sahəsində qazanılmış bilikləri tətbiq etmək bacarığına;
- Beynəlxalq mühitdə müxtəlif mədəniyyətlərdən olan insanlara ünsiyyət qurmaq bacarığına.

050810 “TURİZM İŞİNİN TƏŞKİLİ” İXTİSASI TƏHSİL PROQRAMI VƏ FƏNLƏR ÜZRƏ TƏLİM NƏTİCƏLƏRİ TƏHSİL PROQRAMININ TƏLİM NƏTİCƏLƏRİ (PTN)

PTN 1: (milli dövlətçilik) - Azərbaycan dövlətçiliyinin tarixi, hüquqi, siyasi, mədəni, ideoloji əsasları və müasir dünyadakı yeri və roluna dair sistemli və hərtərəfli bilikləri, dövlətimizin perspektiv inkişafını proqnozlaşdırma qabiliyyətlərini, beynəlxalq arenada Azərbaycan dövlətinin maraqlarını qorumaq qabiliyyətinə malik olduğunu nümayiş etdirir.

PTN 2: (biznes idarəetməsi) - Biznesin idarəedilməsi sahəsində hərtərəfli bilik və bacarıqlara yiyələnir - müəssisənin idarəedilməsi ilə bağlı məqsəd və fəaliyyət istiqamətlərini müəyyən edir, müəssisənin fəaliyyəti ilə əlaqədar meydana çıxan problemləri həll edir, müvafiq metodlardan istifadə etməklə müəssisənin mühasibatlıq və maliyyə fəaliyyətini təşkil edir, müəssisənin investisiya siyasətinin planlaşdırılmasında və həyata keçirilməsində iştirak edir, turizm məhsulunun hazırlanması və onun marketinqinin təşkili prosesinə rəhbərlik edir, müxtəlif layihə idarəetməsi alətlərindən istifadə etməklə layihələrin həyata keçirilməsini təşkil edir. Müəssisənin strateji və cari fəaliyyətinin təşkili zamanı müxtəlif statistika və data analitikası alətləri və metodlarından istifadə edir.

PTN 3: (turizm idarəetməsi) - Turistlərin davranışını elmi yanaşmalardan istifadə edərək təhlil edir, tələbə uyğun olaraq turizm ehtiyatlarını təhlil edir və turizm məhsulunun

hazırlanması/təkmilləşdirilməsi prosesini təşkil edir, turizm məhsulunun daxili və beynəlxalq turizm bazarlarında marketinqini həyata keçirir, turistlərin istəklərinə və büdcələrinə uyğun yerləşdirmə, qidalanma və nəqliyyat xidmətlərini təşkil edir, destinasiyaların inkişafını planlaşdırır və onların idarəedilməsinə rəhbərlik edir. Turizmin ixtisaslaşmış sahələrinin (sağlamlıq və müalicə turizmi, macəra və idman turizmi, mədəni turizm, MICE və s.) xüsusiyyətlərinə bələd olur və turizm/biznes idarəetməsi sahəsində yiyələndiyi sərişteləri bu sahələrə tətbiq edir.

PTN 4: (turizm və iqtisadiyyat) - İqtisad elminin əsas anlayışları, nəzəri yanaşmaları və metodlarına bələd olur, mikro və makro səviyyələrdə iqtisadi prosesləri təhlil edir, turizmin iqtisadi fəaliyyət sferası kimi rolunu şərh edir, dövlətin bazar İqtisadiyyatı kontekstində tənzimləyici rolunu və funksiyalarını izah edir. Turizmin ümumi iqtisadiyyat kontekstində əhəmiyyətini təhlil edir, turizm sahəsinin dövlət tərəfindən tənzimlənməsi və inkişaf etdirilməsi prosesində iştirak edir.

PTN 5: (etik və hüquqi normalar) - Peşə fəaliyyətini, habelə çalışdığı müəssisənin fəaliyyətini etik prinsiplər, beynəlxalq və milli hüquq normaları əsasında təşkil edir.

PTN 6: (tədqiqat bacarıqları) - Kəmiyyət və keyfiyyət əsaslı elmi-tədqiqat metodlarından (o cümlədən, müvafiq proqram təminatından) istifadə etməklə məlumatları toplayır, təhlil edir və kommunikasiya edir.

PTN 7: (ünsiyyət bacarıqları) - Azərbaycan dilində və ən azı bir xarici dildə sərbəst işgüzar və akademik ünsiyyət yaradır, hər iki dildə yüksək səviyyədə oxuma, dinləmə, danışmaq və yazışma sərişteləri formalaşdırır.

PTN 8: (praktiki səriştelər) - Peşə fəaliyyətində təşəbbüskarlıq, məsuliyyət, liderlik və komandada işləmək bacarıqlarını nümayiş etdirir, turizm fəaliyyətində rastlaşa biləcəyi gözlənilməz müəkkəb vəziyyətlərdə məsuliyyəti öz üzərinə götürərək problemi həll edir, bilik və bacarıqlarını inkişaf etdirmək məqsədilə vəziyyəti və özünü yenidən qiymətləndirmək və özünütənqid bacarığını nümayiş

etdirir; danışmaları aparmaq və satış bacarıqlarına yiyələnir beynəlxalq mühitdə müxtəlif mədəniyyətlərdən olan insanlarla konstruktiv iş münasibətləri saxlayır.

PTN 9: (İT bacarıqları) - Peşə fəaliyyəti ilə əlaqədar məsələlərin həlli (layihələrin idarəedilməsi, məzmunun idarəedilməsi, statistik təhlil, bronlaşdırma sistemləri və s.) üçün müvafiq informasiya texnologiyaları, o cümlədən proqram təminatlarından istifadə edir.

FƏNLƏR ÜZRƏ TƏLİM NƏTİCƏLƏRİ (FTN)

Azərbaycan tarixi

1. Azərbaycanın dövlətçilik ənənələrinə sədaqət hissi formalaşdırır, bunun üçün dövlətçilik ənənələrinin keçmişi və bu günü haqqında zəruri biliyə malik olduğunu nümayiş etdirir, faktları ümumiləşdirir.

2. Əldə olunan biliklərdən cəmiyyətin müasir vəziyyətinin qiymətləndirilməsində istifadə etmək vərdişlərinə yiyələnir.
3. Azərbaycanın dövlətçilik ənənələrinin tarixi haqqında, onun yaranması, formalaşması və inkişafı dinamikasını dövrün xüsusiyyətləri baxımından izah edir, onlar arasında səbəb və nəticə əlaqələrini təhlil edir və ona münasibət bildirir.
4. Müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin formalaşmasına təsir edən siyasi, ideoloji, iqtisadi və mədəni amillərin rolunu təhlil və tədqiq edir, fəal vətəndaşlıq mövqeyi nümayiş etdirir,
5. Müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin möhkəmləndirilməsi və inkişafında tarixi şəxsiyyətlərin rolunu dəyərləndirir.
6. Müasir dünyada Azərbaycan dövlətçiliyinin yeri və rolunu sistemli təhlil edir, fərziyyə və mülahizələr irəli sürür, təkliflər verir, debatlarda, diskussiyalarda, müzakirələrdə ictimai rəy formalaşdırıcı məsələlər ətrafında təkliflərlə çıxış edir.

Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya

1. Təlim prosesində akademik dildə təqdimat etməyi bacarır.
2. Natiqlik bacarığını mənimsəyir və tətbiq edir.
3. Akademik və işgüzar yazı bacarıqlarını mənimsəyir və tətbiq edir.
4. Təlim prosesində qazandıqları bilikləri tətbiq etməyi bacarır.
5. Məqsədəuyğun seçdiyi metod və vasitələrin əhəmiyyətini əsaslandırmaq və təcrübədə tətbiq etməyi bacarmaq.
6. Təlim nailiyyətlərini qiymətləndirmək üçün müvafiq meyarları seçir və tətbiq edir.

Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya

1. Ən çox əlaqəli olan sahələrə (şəxsi və ailə məlumatları, alış-veriş, yerli coğrafiya, məşğulluq və s.) aid məlumatları bilir və sadə cümlələrlə ifadə edir
2. Gündəlik həyatda sadə cümlələrdən istifadə etməklə ünsiyyət qurur.
3. Müxtəlif işgüzar vəziyyətlərdə ünsiyyət qurur.
4. Gündəlik və peşə həyatlarında qarşılaşa biləcəkləri fərqli kontekstlərdə şifahi şəkildə ünsiyyət qurur.
5. İşgüzar və akademik yazının xüsusiyyətlərini bilir, fərqli kontekstdə mətnlər hazırlayır.
6. Akademik və işgüzar nitqin məzmununu və quruluşunu bilir, ünsiyyət əlaqələrində istifadə edir.

Turizmə giriş

1. Turizm sahəsində əsas anlayışların və terminlərin mənasını başa düşür.
2. Turizm növlərini və onların xüsusiyyətlərini təsvir edir.
3. Turizmin formalarını təsvir edir.
4. Turizm dəyər zəncirində iştirak edən turizm və asudə vaxt sənayesi haqqında məlumatlı müzakirə aparır.
5. Turizmlə əlaqəli sahələrin funksiyalarını izah edir.
6. Turizm sahəsində mövcud olan etibarlı məlumat mənbələrini müəyyən edir və onlardan istifadə edir.

Turizm coğrafiyası

1. Səyahət və turizm coğrafiyasının əsas anlayışlarını başa düşür.
2. Tələb və təklifin turizmlə əlaqəsini təsvir və şərh edir.
3. Azərbaycan üçün strateji əhəmiyyət kəsb edən turizm bazariında turistlərin müasir meyllərini öyrənir, əsas tələb bazarlarına münasibətdə Azərbaycanda mövcud və təklif edilə biləcək turizm məhsulları barədə nümunələr göstərir.
4. Turizm sahəsində turistlərin səyahət etdiyi əsas global istiqamətləri (destinasiyaları) müəyyən edir.
5. Həmin destinasiyalara turizm axınlarına təsir edən amilləri təsvir və şərh edir.

6. Dünyanın turizm destinasiyalarında təklif edilən əsas turizm məhsulları barədə nümunələr göstərir.

Biznes riyaziyyatı

1. Biznes problemlərinin həlli üçün əsas riyazi əməliyyatları aparır.
2. Müxtəlif bank hesabatları və xidmətləri təhlil edir.
3. Müxtəlif faiz məsələlərini həll edir və əmək haqqını hesablayır.
4. İnvestisiyaların, biznes və istehlak kreditlərinin təhlilini aparır.
5. Pulun indiki dəyəri və gələcək dəyəri kimi iş hesablamaları aparmaq üçün sadə və mürəkkəb faizlərdən istifadə edir.
6. Fərqli problemlər üçün hansı riyaziyyat metodundan istifadə olunacağını fərqləndirməyi bacırır.

Biznes statistikas

1. Məlumat klassifikasiyasını bilir.
2. Mərkəzə meyli (ədədi orta, moda və median) və yayınma (variasiya, dispersiya, orta kvadratik meyli və s.) ölçülərini hesablayır və tətbiq edir.
3. Diskret və fasiləsiz ehtimal bölgüsünü tətbiq edir.
4. Müxtəlif şərtlər altında birtərəfli və ikitərəfli hipotez testlərinin qurulması və hesablanması, qərar vermə qaydalarını tətbiq edir və nəticələri şərh edir.
5. T statistikas, p dəyəri və etibarlılıq intervalı kimi terminlərin əsas məqsədini başa düşür və hipotez testləri zamanı istifadə edir; müxtəlif statistik modellərin qurulmasının bütün mərhələlərini bilir.
6. İkidəyişənli və çoxdəyişənli reqressiyə analizlərini apara bilir, T test, F test, ANOVA, MANOVA kimi testləri tətbiq edir, toplanılmış verilənləri müvafiq proqram təminatından istifadə edərək təhlil edir.

Menecmentin əsasları

1. Menecmentin inkişaf tarixinin əsas mərhələlərini, onun başlıca nəzəriyyələrini və anlayışlarını təsvir edir.
2. Biznes idarəetməsi sahəsində əsas anlayışları və menecment funksiyalarını izah edir.
3. Biznes mühitini təhlil etməyi və təşkilatın müxtəlif maraqlı tərəflərinin ehtiyaclarını nəzərə almağın yollarını başa düşür.
4. Şirkətin missiya və gələcəyə baxışı ilə bağlı nümunələr göstərir.
5. Müxtəlif idarəetmə səviyyələrində menecerin malik olduğu bacarıqlara yiyələnir.
6. Menecerin icra etdiyi tapşırıqları və təşkilatda oynadığı rolu izah edir.

Marketinqin əsasları

1. Təşkilatın ayrılmaz elementi kimi marketinqin funksiyasını təsvir edir.
2. Marketinqin biznesdə rolunu və onun təsirlərini izah edir.
3. Strateji və əməliyyat marketinqi arasında fərqi ayırır, əməliyyat marketinqinin, məhsul siyasəti və xidmət marketinqinin əsas cəhətlərini izah edir.
4. Marketinqin müştəri məmnuniyyətini və dəyəri artırmaq üçün əhəmiyyətini müzakirə edir.
5. Marketinqin əsas anlayışları və alətlərini, habelə istehlak məhsulları/xidmətləri və istehsal məhsulları/xidmətləri arasındakı fərqləri izah edir.
6. Segmentləşdirmə, hədəfləmə və mövqələşdirmə anlayışlarını izah edir, müxtəlif kommunikasiya kanalları və onların xüsusiyyətlərini fərqləndirir.

Mikroiqtisadiyyat

1. Tələbə makroiqtisadi anlayışların mənalarnı başa düşür.
2. ÜDM, inflyasiya və işsizliklə bağlı məlumatları hesablayır.
3. ÜDM, inflyasiya və işsizliklə bağlı məlumatları toplamağı və şərh etməyi bacırır.
4. Mikroiqtisadi siyasətin əsas məqsədlərini (iqtisadi artım, məşğulluq, qiymət sabitliyi və tarazlı ticarət) və alətlərini izah edir.
5. İbtidai iqtisadi modelləri dünya və ölkə iqtisadiyyatına tətbiq edir.

6. İqtisadi modelləri mövcud iqtisadi proseslərə və siyasətlərə tətbiq edir.

Makroiqtisadiyyat

1. Tələbə əsas iqtisadi anlayışları və iqtisadiyyatın metodlarını başa düşür.

2. Bu iqtisadi anlayışlardan və ibtidai iqtisadi modellərdən istifadə edərək bazar iştirakçılarının (istehlakçı və şirkətlərin) davranışlarını təhlil edir.

3. İstehsal nəzəriyyəsini və bazarın fəaliyyət prinsiplərini şərh edir.

4. İqtisadi yanaşmaları müxtəlif problemlərə tətbiq etməyi bacarır.

5. Dövlətin bazar iqtisadiyyatı kontekstində tənzimləyici rolunu və funksiyalarını izah edir.

6. Dövlət tərəfindən qəbul olunmuş siyasətləri iqtisadi nöqteyi-nəzərdən izah və təhlil edir.

Mühasibat uçotu

1. Mühasibat uçotu prinsiplərini tətbiq edir və mühasibat sisteminin müxtəlif bölmələrinin qarşılıqlı əlaqəsini izah edir.

2. Mühasibat uçotu qaydalannın təsirini izah edir və şirkət hesablarının əsas bazasını hazırlayır.

3. Maliyyə hesabatlarının elementlərini, ikili yazılış sistemini və yoxlama balansını bilir, mühasibat düzəlişləri daxil olmaqla sadə illik maliyyə hesabatlarını hazırlayır.

4. özəl və ictimai məhdud şirkətlər arasındakı fərqi izah edir, istehsalçılar və xidmət təminatçıları üçün şirkət hesablarının əsas bazasını hazırlayır.

5. Yerləşdirmə sənayesi üçün Vahid Hesablama Sistemindən istifadə edərək turizm təşkilatlarının yekun hesabatlarını tətbiq edir.

6. Əsas nisbətlərdən və mühasibat uçotunun digər metodlarından istifadə edib maliyyə nəticələrini təhlil edir, məsrəf anlayışını müxtəlif qərar qəbuletmə situasiyalarına tətbiq edir.

İdarəetmə uçotu və korporativ qərarların verilməsi

1. Tələbə standart idarəetmə uçotu prosedurlarını tam maya dəyəri və ya marjinal dəyədə tətbiq edir.

2. CVP kommersiya effektivliyi metodunu tətbiq və təhlil edir.

3. Fərqli proqnoz metodlarından istifadə etməyi bacarır.

4. Turizm əməliyyatları, pul və kapital büdcələrini hazırlayır.

5. Turizm əməliyyatları, pul və kapital büdcələrini təhlil və şərh edir.

6. Qiymətləri təyin etmək üçün müxtəlif xərclərin hesablanması metodlarından istifadə edir.

Turizmdə nəqliyyat

1. Turizm və nəqliyyat sektoru arasında əlaqəni izah edir.

2. Turizmdə nəqliyyatın xüsusiyyətlərini və növlərini təsvir edir.

3. Turizm nəqliyyatını iqtisadi fəaliyyət növü kimi şərh etməyi bacarır.

4. Beynəlxalq və daxili nəqliyyatın turizmin inkişafına təsirlərini izah edir.

5. Nəqliyyatın idarəedilməsi sahəsində nəzəri və praktiki təcrübələri tətbiq edir.

6. Səyahətin planlaşdırılması və turizm məhsulunun hazırlanmasında nəqliyyatdan istifadənin əsas prinsiplərini izah edir və onları müvafiq qaydada tətbiq edir.

Turizm məhsulunun hazırlanması

1. Turizm məhsulu haqqında əsas anlayışları başa düşür.

2. Turizm məhsullarının təbiətini və quruluşunu təsvir edir.

3. Turizm məhsulunun müxtəlif xüsusiyyətlərini fərqləndirir, onun yaradılması və inkişafı üçün istifadə olunan metod və strategiyaları tətbiq edir.

4. Turizm məhsulunun inkişafında ümumi keyfiyyət idarəetmə məsələlərini başa düşür və nəzərə alır.

5. Turizm məhsulunun həyat dövrünü başa düşür, məhsulun hazırlanmasının müxtəlif mərhələlərində yaranan problemləri müəyyən edir, eləcə də həll yollarını təklif edir.

6. Turizm məhsulunun yaradılmasında beynəlxalq təcrübəni araşdırır, yerli əhəmiyyətli innovativ təkliflər irəli sürür.

Turizm siyasəti və planlaşdırılması

1. Turizm siyasətinin hazırlanması və turizm fəaliyyətinin planlaşdırılması sahəsində əsas anlayışlara bələd olur.

2. Turizm sferasının idarə edilməsi sahəsində dövlətin rolu və funksiyaları ilə tanış olur.

3. Turizm statistikasının və uçotunun formalaşdırılmasını bacarır.

4. Turizm xidmətinin keyfiyyətinin artırılması, istehlakçı hüquqlarının qorunması, turizm sektorunun inkişafının təşviq edilməsi və turizm fəaliyyət növlərinin tənzimlənməsi istiqamətləri üzrə müxtəlif idarəçilik mexanizmləri və modellərini şərh edir.

5. Müxtəlif turizm növlərinin inkişafı ilə əlaqədar dövlət proqramlarını və layihələrini qiymətləndirir.

6. Turizm sahəsinin tənzimlənməsi, təşviq edilməsi ilə bağlı müxtəlif məzmunlu işçi sənədlərini hazırlamağı bacarır.

Dayanıqlı turizm

1. Turizm və qonaqpərvərlik sənayesində dayanıqlı inkişaf konsepsiyasının mahiyyətini izah edir.

2. Dayanıqlı inkişafın əsas elementləri olan iqtisadi rentabellik, icmanın rifahı, müştəri məmnuniyyəti, məşğulluğun keyfiyyəti, sosial bərabərlik, yerli səviyyədə nəzarət, mədəni zənginlik, bioloji müxtəliflik, resurs səmərəliliyi, ekoloji təmizlik və digər analoji prinsiplərin mahiyyətini turizm siyasəti və idarəetməsi çərçivəsində izah edir.

3. Turizmin müxtəlif yan təsirlərini (ing. "spillover effects") müəyyən edə bilir.

4. Turizmin ətraf mühitə təsirinin səbəblərini və nəticələrini izah edir.

5. Ətraf mühitə mənfi təsirlərin aradan qaldırılması yollarını təklif edir.

6. Fərqli inkişaf mərhələlərində olan ölkələrdə spesifik turizm məhsullarının və destinasiyalarının dayanıqlı inkişafı üçün tələb olunan alətlər və siyasətlərə nümunələr göstərir.

İnsan resurslarının idarə edilməsi

1. İnsan resursları sahəsində işin təşkili ilə bağlı modelləri anlayır.

2. İnsan resurslarının idarəedilməsi sahəsində mövcud qanunvericiliklə tanış olur və onu bu sahədə fəaliyyətin təşkilində tətbiq edir.

3. Əməkdaşların işə qəbulunu, təlimatlandırılmasını, inkişafını və fəaliyyətinin qiymətləndirilməsini qəbul olunmuş beynəlxalq normalar əsasında təşkil edir.

4. Təşkilat daxilində münəqışə vəziyyətlərini müəyyən etməyi bacarır və onların həlli üçün mümkün strategiyalar təklif edir.

5. Qlobal miqyasda insan resurslarının idarəedilməsi ilə bağlı əsas məsələləri müzakirə edir.

6. Bu sahədə texnoloji yeniliklər barəsində fikir yürüdə bilir.

Destinasiyalann idarə edilməsi

Tələbə destinasiyalann idarəedilməsinin əsas anlayışlarını, habelə idarəetmə modellərini başa düşür.

1. Turizm təşkilatlarının destinasiyalann idarəedilməsindəki rolunu təsvir edir.

2. Turizm destinasiyaları üçün səciyyəvi prosesləri və problemləri izah edir.

3. Turizm destinasiyalannında mövcud vəziyyətin təhlilini aparmağı, strateji istiqamətləri və əsas turizm məhsullarını müəyyən edərək onları inkişaf etdirməyi və təşviq etməyi bacarır.

4. Destinasiyanın idarəedilməsi sahəsində tələb olunan kompleks bilik və bacarıqlara yiyələnir.
5. Turizm destinasiyalarda meydana çıxan müxtəlif praktiki situasiyalara öhdəsindən gəlmək üçün həll yollarını təklif edir.

Qonaqpərvərlik sahəsinin idarə edilməsi

1. Hotel biznesinin, onun müxtəlif təşkilati forma və növlərinin strukturunu təsvir edir.
2. Hotellərdə gündəlik fəaliyyəti və vəzifələri təsvir edir.
3. Hotel fəaliyyətinin iqtisadi mahiyyətini izah edir.
4. Hotellərin uğuru üçün əhəmiyyət kəsb edən amilləri, o cümlədən spesifik trendləri və marketinq fəaliyyətlərini müəyyənləşdirməyi bacarır.
5. Hotellərdə spesifik əməliyyat problemlərini göstərir və adekvat daxili nəzarətin təmin edilməsi üçün tələb olunan alətləri sadalayır.
6. Hotellərdə müxtəlif praktiki vəziyyətlərin öhdəsindən gəlmək üçün həll yollarını təklif edir.

Turizm hüququ

1. Turizm sənayesi subyektlərinin hüquqi vəziyyəti barədə əsas məsələləri başa düşür.
2. Turizm hüququ sahəsində əsas milli və beynəlxalq hüquq normalarını izah edir və onların müqayisəli hüquqi təhlilini aparır.
3. Turizm hüququnun digər hüquq sahələri ilə qarşılıqlı əlaqələrini izah edir və digər hüquq sahələrində turizm sənayesinin fəaliyyətini təhlil edir.
4. Turizm sahəsi üzrə beynəlxalq və ya digər nümunəvi ölkələrin hüquq sistemlərini təhlil edir.
5. Turizm sənayesinin inkişafı və dayanıqlılığının təmin edilməsi üzrə yaranan müxtəlif növ hüquqi çətinliklərin təhlilini apara bilir.
6. Təhlilin nəticələrini strateji planlaşdırma kontekstində tətbiq edir.

Turizmde vasitəçilər

1. Tələbə tur operatorları, səyahət agentlikləri və müştərək müəssisələrin strukturunu, onların yaradılması qaydalarını bilir.
2. Turizm sənayesinə daxil olan iştirakçıları və onların rollarını təsvir edir.
3. Tur operatorları üçün xüsusi tələbləri - biznes tələblərini, kvalifikasiyalan və məhsul barəsində biliyi təqdim edir.
4. Tur paketləri hazırlamağı və maliyyə planlaşdırılmasını həyata keçirir.
5. Tur paketlərin qiymətləndirilməsi, qiymət siyasəti, tariflər və marketinq alətlərini tətbiq edir.
6. Turpaketlərin turistlərə satışı kanallarını izah edir.

Sosial tədqiqata giriş

1. Elmin fəlsəfəsinin əsas anlayışlarını və ideyalarını başa düşür.
2. Elmi tədqiqat metodlarını təsnifləşdirir.
3. Keyfiyyət əsaslı tədqiqat metodlarını fərqləndirir və onun əsas xüsusiyyətlərini şərh edir.
4. Kəmiyyət əsaslı tədqiqat metodlarını fərqləndirir və onun əsas xüsusiyyətlərini şərh edir.
5. Elmi tədqiqat prosesinin məntiqini, tələblərini və mərhələlərini şərh edir və tətbiq edir.
6. Elmi tədqiqatların aparılmasının etik prinsiplərini başa düşür və tədqiqat fəaliyyətində onlara riayət edir.

Keyfiyyət əsaslı tədqiqat metodları

1. Keyfiyyət əsaslı tədqiqat metodlarının əsas xüsusiyyətlərini və onun etik prinsiplərini təsvir edir.
2. Keyfiyyət əsaslı tədqiqat metodlarının əsas xüsusiyyətlərini izah edir.

3. Verilənlərin (ing. 'data') toplanılması sahəsində keyfiyyət əsaslı tədqiqat metodlarını və yanaşmaları izah edir.
4. Müəyyən fenomen barəsində verilənləri toplamağı bacır.
5. İbtidai keyfiyyət əsaslı təhlil metodlarını tətbiq edə bilir.
6. Konkret tədqiqat nümunəsi əsasında toplanılmış verilənləri və çıxarılmış nəticələri mürüzə edir.

Kəmiyyət əsaslı tədqiqat metodları

1. Tələbə kəmiyyət əsaslı tədqiqat metodlarının əsas xüsusiyyətlərini və onun etik aspektlərini təsvir edir.
2. Kəmiyyət əsaslı tədqiqatların hazırlanması metodları ilə tanış olur.
3. Tədqiqat məqsədlərinə uyğun olaraq verilənlərin toplanılması üçün uyğun metodları seçir.
4. Kəmiyyət əsaslı tədqiqat metodlarından istifadə edərək verilənləri toplamağı, təhlil etməyi və mürüzə etməyi bacır.
5. Tədqiqat nəticələrinin qrafik vizualizasiyasını hazırlayır.
6. Statistik təhlillərin aparılması üçün müvafiq proqram təminatından istifadə edir.

Bronlaşdırma sistemləri

1. Tələbə müxtəlif elektron bronlaşdırma sistemlərinin funksiyalarını başa düşür.
2. Müxtəlif bronlaşdırma sistemlərini fərqləndirə bilir.
3. Birbaşa satışların əsas prinsiplərini təsvir etməyi bacır.
4. Müvafiq proqram təminatından istifadə edir.
5. Gəlirlərin idarəedilməsi sahəsində ilkin alətləri tətbiq edir.
6. Bronlaşdırma sistemlərinin ən azı birindən (Amadeus, Qalileo, Opera, Sabre və s.) müstəqil surətdə istifadə edir.

Turist davranışı və psixologiyası

1. Tələbə turist davranışı və psixologiyası ilə bağlı əsas anlayışlarla tanış olur.
2. Psixologiya elminə aid müvafiq anlayışları turizm sahəsinə tətbiq edərək turistlərin səyahət motivasiyası, münasibəti və təsəvvürlərinin əsas xüsusiyyətləri izah edir.
3. Turistlərin informasiya əldə etməklə bağlı davranışını, səyahət qərarının verilməsi prosesinin müxtəlif mərhələlərini (xəyal etmə, planlama, sifariş vermə, səyahət etmə, səyahət sonrası xatırlama və tövsiyə vermə) və ona təsir edən amilləri, o cümlədən destinasiya ilə bağlı turistlər arasında olan təsəvvürləri təsvir və şərh edir.
4. Müxtəlif turist növlərini (macəra sevən, ailə ilə səyahət edən, yaşlı-araşdırmaçı, subay, cütlüklər, tələbə, işgüzar, təcrübəli, orta-yaşlı, təqaüdüçü turistlər, sağlamlıq üçün səyahət edənlər, investorlar, yeni ailə quranlar, SSRİ-də doğulanlar, dövlət qulluqçuları, dindar ailə turistləri, eko-turistlər, tarix və mədəniyyət sevənlər turistlər və s.), turizmde sosial rolları və turistlərin stereotiplərini müzakirə edir.
5. Destinasiya təcrübəsinin əsas xüsusiyyətlərini, o cümlədən emosiyaların əhəmiyyətini izah edir.
6. Turizm destinasiyasının imic təhlilini aparır.

Mülki müdafiə və ilkin tibbi yardım

1. Fövqəladə hallarda əhalinin müdafiəsinin və ərazinin mühafizəsinin əsas üsullarını, kollektiv və fərdi mühafizə vasitələrini bilir, onlardan istifadə qaydalarını şərh edir.
2. Fövqəladə hallar zamanı rabitə və xəbərdarlıq sistemlərinin vacibliyini bilir və onlardan istifadə qaydalarını nümayiş etdirir.
3. Fövqəladə hallarda evdə, küçədə, məktəbdə davranış qaydalarını bilir və ona əməl edir.
4. Fövqəladə hallarda tənəffüs üzvlərinin qorunması üçün sadə vasitələrin necə hazırlanması və istifadə qaydalarını bilir və şərh edir.
5. Müxtəlif zədələnmə zamanı ilk tibbi yardımın məqsəd və vəzifələrini, prinsiplərini, göstərilmə qaydalarını bilir və tətbiq edir.

6. Geniş yayılmış xəstəliklərin növlərini, onların yaranma səbəblərini, əlamətlərini, profilaktikasını, yoluxucu xəstəliklərdən qorunma qaydalarını bilir və şərh edir.

Fənlərin və Təhsil Proqramının təlim nəticələrinin matrisi

Ali təhsil müəssisəsi aşağıdakı cədvəldən istifadə edərək ixtisasın Təhsil Proqramının və hər fənn üzrə təlim nəticələrinin əldə olunmasına necə dəstək verdiyini müəyyən etməlidir.

Blokun adı	Fənlərin adı	Proqramın təlim nəticələri								
		PTN 1	PTN 2	PTN 3	PTN 4	PTN 5	PTN 6	PTN 7	PTN 8	PTN 9
Ümumi fənlər	Azərbaycan tarixi	X								
	Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya							X		/
	Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya							X		
Seçmə fənlər										
İxtisas fənləri	Turizmə giriş		X	X	X	X				
	Turizm coğrafiyası		X	X	X					
	Biznes riyaziyyatı		X				X			X
	Biznes statistikasını		X		X		X			X
	Menecmentin əsasları		X	X	X	X			X	X
	Marketinqin əsasları		X	X		X	X			X
	Mikroiqtisadiyyat		X		X		X			X
	Makroiqtisadiyyat		X		X		X			X
Mühasibat uçotu		X				X			X	

<i>İdarəetmə uçuotu və korporativ qərarların verilməsi</i>		X			X				X
<i>Turizmdə nəqliyyat</i>		X	X	X	X				X
<i>Turizm məhsulunun hazırlanması</i>		X	X		X	X		X	X

<i>Turizm siyasəti və planlaşdırılması</i>	X	X	X	X	X	X			
<i>Dayanıqlı turizm</i>	X	X	X	X	X				
<i>İnsan resurslarının idarə edilməsi</i>		X			X				X
<i>Destinasiyalann idarə edilməsi</i>	X	X	X	X	X	X		X	X
<i>Qonaqpərvərlik sahəsinin idarə edilməsi</i>		X	X	X	X	X		X	X
<i>Turizm hüququ</i>	X	X	X	X	X	X		X	
<i>Turizmdə vasitəçilər</i>		X	X	X	X	X		X	X
<i>Sosial tədqiqata giriş</i>			X		X	X			
<i>Keyfiyyət əsaslı tədqiqat metodları</i>			X		X	X			X
<i>Kəmiyyət əsaslı tədqiqat metodları</i>		X	X	X	X	X			X
<i>Bronlaşdırma sistemləri</i>		X	X		X				X
<i>Turist davranışı və psixologiyası</i>		X	X	X	X	X			
<i>Mülki müdafiə və ilkin tibbi yardım</i>	X		X		X				

TE-B00 Təcrübə

- 1.1. Təcrübə tələbənin nəzəri biliklərinin praktikada tətbiqi, eləcə də peşə bacarıqlarının gücləndirilməsi baxımından önəmlidir. İxtisasın xüsusiyyətlərindən asılı olaraq təcrübənin təşkili qayadaları ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən oluna bilər.
- 1.2. Təcrübə özəl şirkətdə, dövlət müəssisəsində, tədqiqat laboratoriyasında (eləcə də universitet, AMEA, özəl yerli, yaxud beynəlxalq təşkilat və şirkətlər və s.) təşkil oluna bilər.
- 1.3. Təcrübə prosesindən maksimal fayda əldə etmək üçün bu proses aşağıdakı kimi 4 mərhələdə təşkil oluna bilər: 1) tələbə karyera planlaşdırılmasını! doğru tərtib etməyi öyrənməli, 2) eləcə də yumşaq və 3) sərt bacarıqlara yiyələnməli, 4) müəssisə və təşkilatlarda təcrübə keçməli və ya onlardan daxil olan sifariş layihəsini yerinə yetirməlidir.

Tələbənin karyera planlaması və yumşaq bacarıqlar

- 1.4. fənnlərini mənimsəməsi ona təhsil müddətində özünüinkişaf və fərsətlərin dəyərləndirməsinə imkan yaradacaq. Belə ki, "Karyera planlaması" fənni üzrə kursu mənimsəməklə tələbələr karyera barədə ilkin anlayışları, təhsil müddətində dəyərləndirilməli olan karyera inkişaf fəaliyyətlərini biləcək; karyera yol xəritəsinin tərtib olunmasını və texnikaları, iradə, motivasiya və pozitiv- düşüncə, işgüzar etika, iş axtarma strategiyaları, eləcə də iş üçün doğru müraciət qaydalarını, peşəkar CV, rəzümə, istək və tövsiyə məktublarının hazırlanmasını bacaracaq; iş müsahibəsinə hazırlıq prosedurlarını və müsahibə texnikalarını anlayacaqdır.
- 1.4. "Yumşaq bacarıqlar" fənni sayəsində isə tələbə vaxtın effektiv idarə edilməsini, stress menecmentini, kreativ, tənqidi və analitik düşüncə formalarını biləcək; problem həll etmə və qərar vermə texnikaları, ictimaiyyət qarşısında çıxış, səliss nitqin inkişaf yolları, bədən dili və doğru təqdimat qaydalarını, eləcə də komanda işinin qurulmasını bacaracaq; liderlik haqqında prinsipləri anlayacaqdır.
- 1.5. "Sərt bacarıqlar" fənni tələbələrə iş dünyasında ən çox istifadə edilən excel alətlərindən, layihələrin idarə edilməsində proqram təminatlarından səliss istifadəni bacaracaq; iş həyatında şifahi və yazılı kommunikasiya qaydalarını biləcək; rəqəmsal savadlılıq istiqamətindəki əsas nüansları anlayacaq, şəxsi brendin qurulması yollarını biləcəkdir.

Təcrübəni təşkili iki formada təklif olunacaqdır. Belə ki, tələbələr şirkət və qurumlarda təcrübə imkanlarını araşdıracaq və müsbət dəyərləndirilən

1.6. tələbələr qarşı tərəfin razılıq sənədlərini universitetə təqdim edəcəkdir. Təhsil müddətində mənimsənilmiş karyera planlaması, sərt və yumşaq bacarıqlar sayəsində iş dünyasında uğur qazanma ehtimalları yüksək olacaqdır. Təcrübədən öncə ali təhsil müəssisəsi və təcrübə təşkil olunacaq şirkət/müəssisə/laboratoriya müqavilə imzalanmalıdır. Eyni zamanda, tələbənin fərdi müraciəti əsasında onun ixtisasına uyğun digər şirkət/müəssisə/laboratoriyada, o cümlədən xaricdə təcrübə keçməsinə icazə verilir. Müqavilədə şərtlər, tələbələrin hüquq və öhdəlikləri və digər zəruri təfərrüatlar əks olunur.

1.7. Təcrübənin təşkili barəsində ikinci forma isə tələbələrin iş dünyasından daxil olan sifariş layihələrinin icra olunmasıdır. Belə ki, şirkət və qurumlarda ehtiyac duyulan araşdırmalar, təkmilləşmə imkanları, problemlərə həll yolları tələbə və mentor müəllimlərin birgə fəaliyyəti ilə təhlil ediləcək və layihə şəklində sifarişçilərə təqdim ediləcəkdir.

1.8. Təcrübənin qiymətləndirilməsi təqdim olunmuş layihənin dəyərləndirilməsindən sonra iş dünyası nümayəndələri tərəfindən həyata keçiriləcəkdir.

TE-B01 Karyera planlaması

050809-“Turizm Bələdçiliyi” ixtisası üzrə Təhsil Proqramının məzunları həm özəl həm dövlət sektorunda layihə menecmenti, insan resursları menecmenti, ictimaiyyətlə əlaqələr, müştəri əlaqələrinin idarəedilməsi, əməliyyatların idarə

1.9. edilməsi, satış kimi sahələrdə layihə meneceri, insan resursları meneceri, əməliyyatlar üzrə menecer, satınalmalar üzrə menecer, ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə menecer, müştəri əlaqələri üzrə menecer peşələrində işləyə bilərlər. Eyni zamanda sahibkar, dövlət qulluqçusu kimi də fəaliyyət göstərə bilər.

1.10. Ali təhsil müəssisəsi Təhsil Proqramının məzunlarının məşğulluğuna dair müntəzəm sorğular keçirməli, eləcə də vakant iş yerlərinə dair məlumatları öz veb sahifəsində yerləşdirməlidir.

1.11. **050809-“Turizm Bələdçiliyi”** ixtisası üzrə Təhsil Proqramının məzunları təhsillərini

“İqtisadiyyat və idarəetmə” ixtisasları qrupuna daxil olan bütün Magistr proqramlarında davam etdirə bilərlər.

Təhsil müddətində əldə olunan bilik, bacarıq və yanaşmalar məzunların müstəqil şəkildə ömürboyu təhsil almaları üçün ilkin şərtlərdəndir.

Karyera planlanması (FTN)

1. FTN 1 - Özlərinin güclü və zəif tərəflərini başa düşməklə, şəxsi maraqlarını və dəyərlərini tanıyır, həmçinin, öz potensiallarını müəyyənləşdirir və karyera hədəflərini təyin edə bilir.

2. FTN 2 - Müxtəlif karyera yollarını və fəaliyyət sahələrini dərk edir, onların öz maraqlarına və hədəflərinə uyğunluğunu qiymətləndirə bilir.

3. FTN 3 - Tələbələr qarşıya qoyduqları karyera hədəflərini dəqiqləşdirir və onları həyata keçirmək üçün planlar hazırlayırlaya bilirlər.

4. FTN 4 - Burada özlərinə lazım olan bilik və

bacarıqları öyrənir, inkişaf etdirir və onları tətbiq etməyin mexanizmlərinə malik olurlar.

5. FTN 5 - İş axtarışı prosesində effektiv strategiyaları tətbiq etməyi öyrənirlər, CV-lərini hazırlayır və iş mü sahibələrinə hazırlaşmaq yollarını bilirlər.

FTN 6 - Karyera planlarını idarə etməyi öyrənirlər, dəyişikliklərə uyğunlaşmaq üçün strategiyalar tətbiq etməyi və inkişaf etdirməyin mexanizmlərini bilirlər

TE-B02 Yumşaq bacarıqlar

FTN-1. Geniş çeşidli yumşaq bacarıqların əhəmiyyətini və mahiyyətini, aktuallığını və karyeraya təsirini şərhini edir.

FTN-2. Vaxt - istənilən resursdan qiymətlidir, vaxt töhfədir, işləri necə tamamlamalı, diqqəti necə yönəltməli, düşüncə alətləri ilə enerji tədarükü, detallara diqqət, etibarlılıq, uğur zəncirini və vaxt büdcəsinin mahiyyətini bilir.

FTN-3. Qərar qəbul etmənin əsasları, effektiv şəkildə qəbul edilmiş qərarın faydalarını, arqumenti necə formalaşdırmağı, düzgün seçim etməyi bilirlər.

FTN-4. Münaqişəyə qarşı strategiyalar, stressdən pozitiv məqsədlərə doğru əsas üsulları, özünün və başqalarının hisslərini idarə etməyi bacarır.

FTN-5. Danışıqlar yolu ilə təsir etmək imkanı, ən optimal sazişə nail olmaq üçün taktikalar və təqdimatlar bacarığı, problemlərin kompleks həllini və etibarlı münasibətləri qurmağı bacarır.

FTN-6. Müxtəlif nitq vəziyyətlərində özünəinamlı, təsirli olmağı, tənqidi və analitik düşüncə, təhlil, müzakirə və mülahizələr etmək bacarığını nümayiş etdirir.

FTN-7. Bütün səviyyələrdə – strateji, təşkilati və komanda səviyyələrində çalışan liderlər üçün ruhlandırmağın, təsir göstərməyin, dəyişikliyi idarə etməyin, məqsədlərə çatmağın yollarını müəyyənləşdirə bilir

Sərt bacarıqlar

FTN - 1. Rəqəmsal biliklərini fəaliyyət dairəsində tətbiq etməyi bacarmalıdır.

FTN - 2. Təhlil etmə bacarıqlarına, nəzəri biliklərə sahib olmalı.

FTN - 3. Dəyişən bazar tendensiyalarını izləməyi bacarmalı bunun üçün mövcud resursları tanıya bilməlidir.

FTN - 4. Müasir iş dünyasında tələb olunan layihə idarəetməsi və onun çevik idarəetmə formasını bilməlidir.

FTN - 5. Maliyyə savadlılığına sahib olmalı, pul

ehtiyatlarının düzgün idarə olunması üçün lazım olan alətləri tanımalıdır.

FTN - 6. Şəxsi brend alətini düzgün qura bilməli və

ondan doğru dürüst istifadə etməyi bilməlidir.

FTN - 7. İstər iş həyatında istərsə öz həyatında daim mentor dəstəyini tapa bilməli və daim bunun üzərində təkmilləşdirmə yollarını bilm